

BESPLATAN E-BOOK

SVE NAJBITNIJE O NOVOM PRAVILNIKU O ELEKTRONSKOM FAKTURISANJU

VODIČ ZA USPEŠNO RAZUMEVANJE NOVINA
KOJE DONOSI OBJEDINJENI PRAVILNIK

PARAGRAF LEX, JUN 2023.

Pravna i ekonomska izdanja
za uspešno i zakonito poslovanje

Uvodna reč

Hvala Vam što ste preuzeli ovu elektronsku knjižicu. Ona ima za cilj da na jednom mestu, temeljno i jasno, pojasni obaveze koje propisuje objedinjeni Pravilnik o elektronskom fakturisanju. Nadamo se da ćete nakon čitanja ovog sadržaja unaprediti razumevanje materije e-Fakturisanja, ali najavljujemo da ćemo u narednom periodu, na ovakav način, pažnju posvetiti i posebnoj celini elektronskog evidentiranja PDV u SEF.

Ukoliko to ne bude dovoljno, uvek se možete osloniti na Paragrafove stručne časopise i redakciju, koja će, posebno svojim pretplatnicima, pomoći u tumačenju propisa.

Sadržaj

1. Uvod - opšte o pravilniku
2. Kako postati korisnik SEF?
 - 2.1 Kako se vrši prvo registrovanje?
 - 2.2 Kako odabrati "Tip subjekta"?
 - 2.3 Koga nadležni organi po automatizmu registruju na SEF?
 - 2.4 Kako se koristi sistem nakon registracije?
3. Tipovi i elementi e-Fakture
 - 3.1. Šta se sve podrazumeva pod pojmom e-Faktura?
 - 3.2. Šta je zahtev za isplatu i za koje zahteve se obavezno izdaje e-Faktura?
 - 3.3. Koji su obavezni elementi e-Fakture?
4. Postupci i posledice u slučaju prekida rada SEF
5. Koje kazne propisuje Zakon, a za šta Pravilnik dozvoljava "grace period"?
6. Kako subjekti prestaju da budu korisnici SEF?
7. Zanimljiva pitanja iz prakse

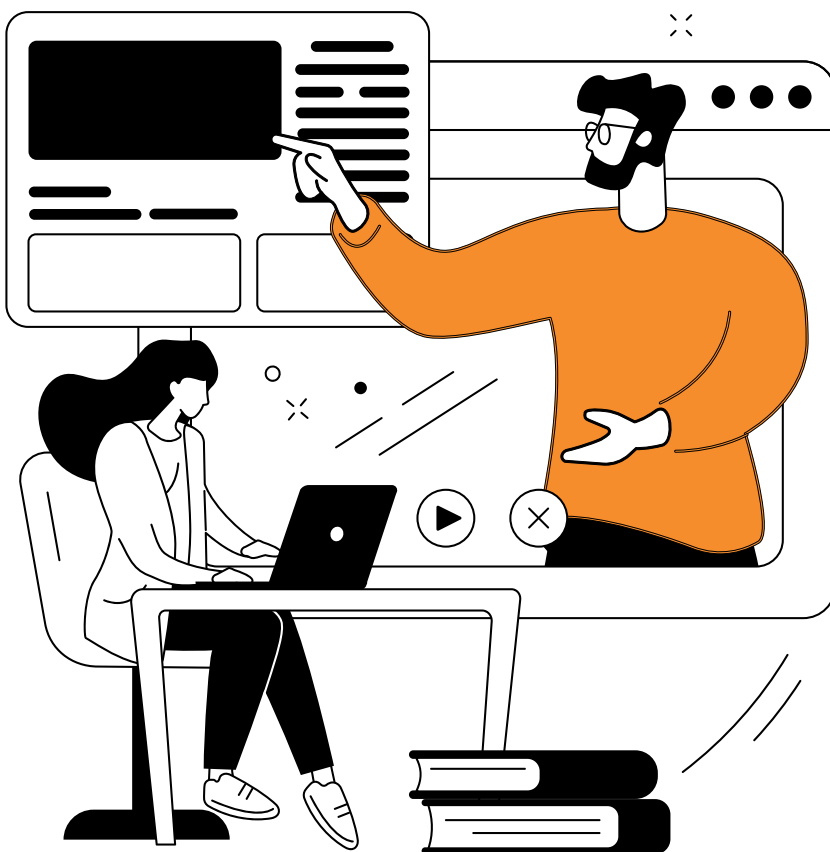
Uvod

– opšte o pravilniku

Dana 1. jula 2023. godine, stupio je na snagu dugo očekivani [Pravilnik o elektronskom fakturisanju](#). Materija kojom se ovaj Pravilnik bavi je od izuzetnog značaja za registrovanje, pristupanje i korišćenje Sistema elektronskih faktura (SEF), zatim za ispravno izdavanje dokumenata preko SEF (odabir tipa dokumenta, unos obaveznih elemenata i napomena), kao i za način elektronskog evidentiranja PDV u SEF.

Elektronska knjižica ispred Vas obrađuje opšte norme Pravilnika o elektronskom fakturisanju i ima za cilj da na što jasniji način ukaže na osnovne obaveze i mogućnosti korisnika SEF, vrste i elemente dokumenata koji se šalju preko SEF, kao i na novitete koje Pravilnik donosi. Imajući u vidu važnost i obim normi kojim se Pravilnik bavi (koji dolazi na mesto tri prethodno važeća Pravilnika), **elektronsko evidentiranje PDV u SEF će biti predmet nove zasebne elektronske knjige**, koja će Vam biti dostupna u narednom periodu. Elektronsko evidentiranje PDV u SEF je tema koja svakako izaziva najviše nedoumica u dosadašnjoj praksi korišćenja SEF i definitivno zaslužuje posebnu knjigu ove forme, koju pripremamo za sve one koji se svakodnevno susreću sa pitanjima iz te oblasti.

Ne zaboravite da se i pored toga možete osloniti na Paragrafove stručne časopise i redakciju, koja će, posebno svojim pretplatnicima, pomoći u tumačenju propisa.

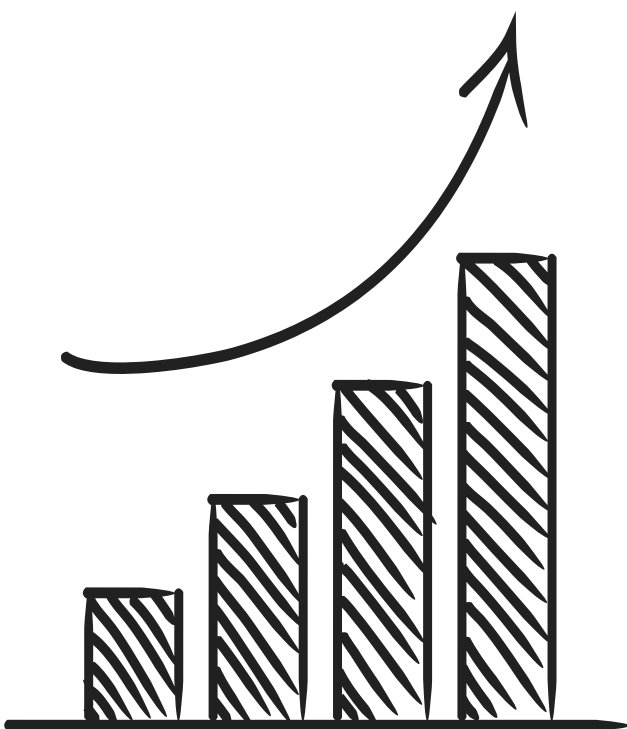
Kako postati korisnik SEF (registrovanje na sistem)

Jasno je da se korisnikom Sistema elektronskih faktura smatra lice koje se registrovalo na ovaj sistem. To su pre svega **obavezni korisnici**: subjekti javnog sektora i subjekti privatnog sektora u smislu Zakona o elektronskom fakturisanju, ali takođe i **dobrovoljni korisnici** – koji se manje ili više voljno registruju na SEF (ponekad i primorani, usled postojanja transakcija ili zahteva za isplatu sa subjektima javnog sektora kojima moraju izdati e-Fakturu).

Ko se smatra obaveznim, a ko dobrovoljnim korisnikom SEF uređuje Zakon o elektronskom fakturisanju, a ono što **Pravilnik izričito predviđa jeste da korisnik SEF može biti isključivo lice koje ima poreski identifikacioni broj (PIB).**

To znači da fizička lica koja nemaju PIB (pa čak i kada obavljaju neku delatnost kao fizička lica – izdavanje nepokretnosti, prodaja poljoprivrednih proizvoda), a nisu preduzetnici, ne mogu da se registruju na SEF i ne mogu da izdaju e-Fakture.

1. Kako se vrši prvo registrovanje?

Prvi pristup SEF vrši:

Zakonski zastupnik subjekta,

Poreski punomoćnik stranog pravnog lica i

Korisnik lično (preduzetnik ili fizičko lice koje je u PDV sistemu)

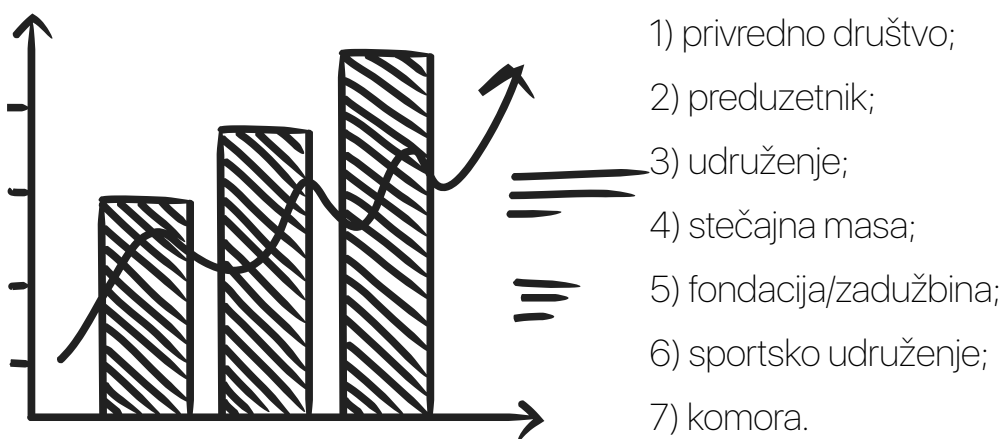
U dosadašnjoj praksi registrovanja subjekata na SEF, najveći broj problema odnosio se upravo na to što sistem nije imao relevantne podatke o zakonskim zastupnicima subjekata registracije (nije ažuran podatak o zakonskom zastupniku u relevantnom registru gde se vodi privredni subjekat ili u registru poreskih obveznika).

Dakle, za one kojima tek predstoji postupak registracije savetujemo da provere podatke o zakonskom zastupniku subjekta u odgovarajućem registru i uporede ih sa podacima koje to lice unosi prilikom registracije na SEF (koji identifikaciju lica utvrđuje putem Portala za elektronsku identifikaciju - e-Uprava, uz primenu šeme elektronske identifikacije visokog nivoa pouzdanosti).

Napominjemo, registrovanje na produkcionu verziju SEF je moguće posredstvom elektronskog kvalifikovanog sertifikata (što je i najčešći slučaj) ili korisničkim imenom i lozinkom, ali samo uz aktivaciju mobilne aplikacije ConsentID (za koju je potrebno pribaviti parametre za autentifikaciju).

2. Kako odabrati "Tip subjekta"?

Prilikom registracije, obveznik bira tip subjekta registracije iz padajućeg menija i unosi identifikacioni broj subjekta. Subjekti koji su registrovani u Agenciji za privredne registre biraju jedan od sledećih tipova subjekta:

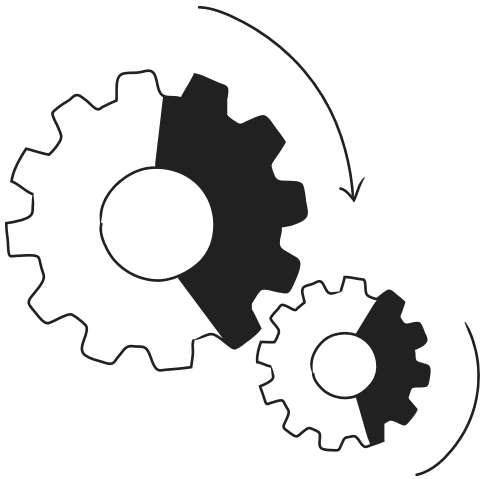

Ova lica kao identifikacioni broj unose podatak o matičnom broju registrovanom u Agenciji za privredne registre.

Subjekti javnog sektora u odabiru tipa subjekta imaju opciju "korisnik javnih sredstava", dok kao identifikacioni broj unose jedinstveni broj korisnika javnih sredstava, osim korisnika javnih sredstava tip 8 u skladu sa propisima kojim se uređuje budžetski sistem (ova lica se ne smatraju subjektima javnog sektora u smislu propisa o elektronskom fakturisanju).

Na kraju, subjekti registracije koji imaju PIB, a nisu registrovani u Agenciji za privredne registre (npr. advokati), kao tip subjekta biraju opciju "Drugo", a kao identifikacioni broj unose PIB subjekta registracije.

3. Koga nadležni organi po automatizmu registruju na SEF?

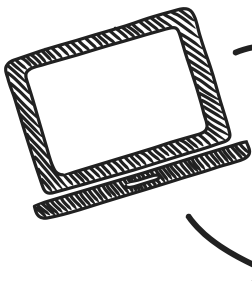

Osim navedenog načina, predviđeno je i automatsko registrovanje, i to za one subjekte koji su po Zakonu o elektronskom fakturisanju postali obavezni korisnici SEF (subjekti javnog i subjekti privatnog sektora), a nisu se samostalno registrovali. Pravilnikom je predviđeno da čim neko lice postane subjekt javnog ili subjekt privatnog sektora u smislu Zakona o elektronskom fakturisanju, potrebno je da se registruje na SEF, a ukoliko to ne učini, nadležni organi će izvršiti njegovu automatsku registraciju.

4. Kako se koristi sistem nakon registracije?

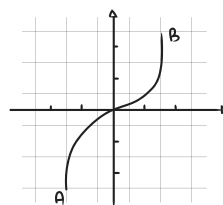
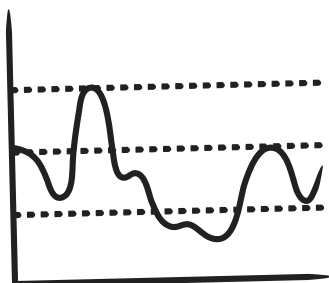
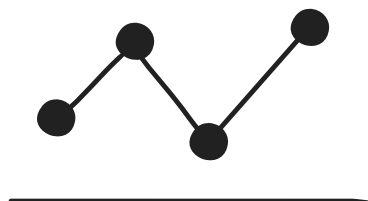
Nakon prve registracije, zakonski zastupnik i lica koja on ovlasti mogu da koriste funkcionalnosti SEF na dva načina i to:

1) Neposredno:

- a) putem korisničkog interfejsa, kada ovlašćeno lice putem internet pretraživača može da vrši kreiranje i izdavanje elektronskih faktura i/ili prihvatanje i odbijanje elektronskih faktura i elektronsko evidentiranje obračuna poreza na dodatu vrednost u ime korisnika sistema elektronskih faktura u okviru svojih ovlašćenja;
- b) putem aplikativnog interfejsa (eng. API – Application Programming Interface) koji omogućava povezivanje sa softverskim sistemom korisnika Sistema elektronskih faktura i vršenje svih prethodno navedenih radnji.

Jedan od prvih i najrasprostranjenijih programa koji su na ovaj način, direktno povezani na SEF je [Kancelarko](#). Program je u potpunosti usklađen sa SEF, prati sva ažuriranja, i ima brojne korisničke prednosti (brži, efikasniji i pametniji rad) u odnosu na neposredan rad na SEF.

2) Posredno:

Preko informacionog posrednika kada se vrši odabir informacionog posrednika iz padajuće liste informacionih posrednika, sa kojim je obveznik prethodno zaključio ugovor u skladu sa Zakonom i opredeljuje se da li će izdate i primljene elektronske fakture čuvati u sistemu informacionog posrednika ili u Sistemu elektronskih fakture, ako je korisnik Sistema elektronskih fakture subjekt privatnog sektora.

Tipovi i elementi e-Fakture

1. Šta se sve podrazumeva pod pojmom e-Faktura?

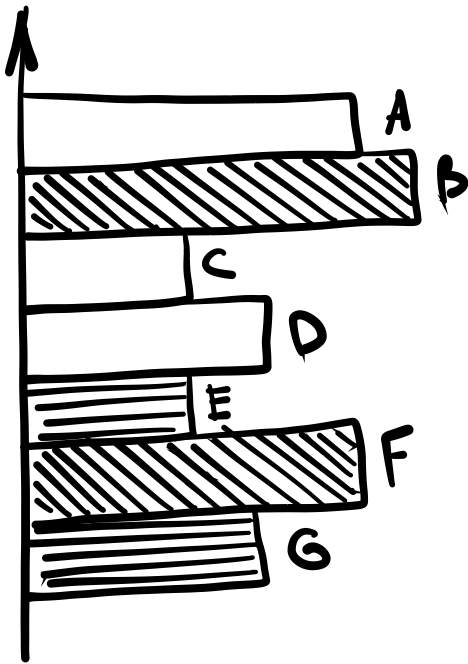
Preko Sistema elektronskih faktura se mogu izdati **četiri tipa dokumenta** i to:

- 1) faktura;
- 2) avansna faktura;
- 3) dokument o povećanju (tzv. knjižno zaduženje);
- 4) dokument o smanjenju (tzv. knjižno odobrenje).

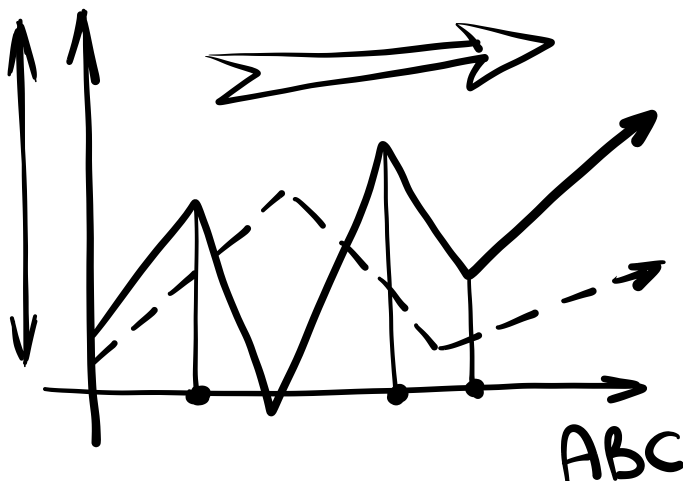
Dok je za dokumente navedene u tač. 2) do 4) prilično jasno kada se izdaju (avansna faktura kod prijema avansa za budući promet dobara i usluga, dokument o povećanju/smanjenju – kada dolazi do povećanja ili smanjenja naknade za izvršeni promet), posebno je interesantno naglasiti da se tip dokumenta "faktura" izdaje po četiri različita osnova.

Naime, **korisnik treba da izabere tip dokumenta "faktura" u sledećim slučajevima:**

- 1) po osnovu izvršenog prometa dobara, odnosno usluga;
- 2) za usluge iz člana 16. tačka 2a) Zakona o PDV pre prijema avansa i izvršenog prometa, odnosno posle prijema avansa, a pre izvršenog prometa (*Odnosi se na prenos, ustupanje i davanje na korišćenje autorskih i srodnih prava, патената, licenci, zaštitnih znakova, kao i drugih prava intelektualne svojine, usluga neposredno povezanih sa tim uslugama, kao i usluga tehničke podrške prilikom korišćenja softvera, hardvera i druge opreme na određeni vremenski period);
- 3) zahtev za isplatu ka subjektu javnog sektora – kada postoji obaveza izdavanja e-Fakture za zahtev za isplatu koji ne predstavlja fakturu za izvršeni promet;
- 4) drugi zahtev za isplatu, nezavisno od toga da li po osnovu zahteva za isplatu postoji obaveza izdavanja elektronske fakture u skladu sa Zakonom ili ova obaveza Zakonom nije propisana (ali obveznik želi da izda e-Fakturu).

2. Šta je zahtev za isplatu i za koje zahteve se obavezno izdaje e-Faktura?

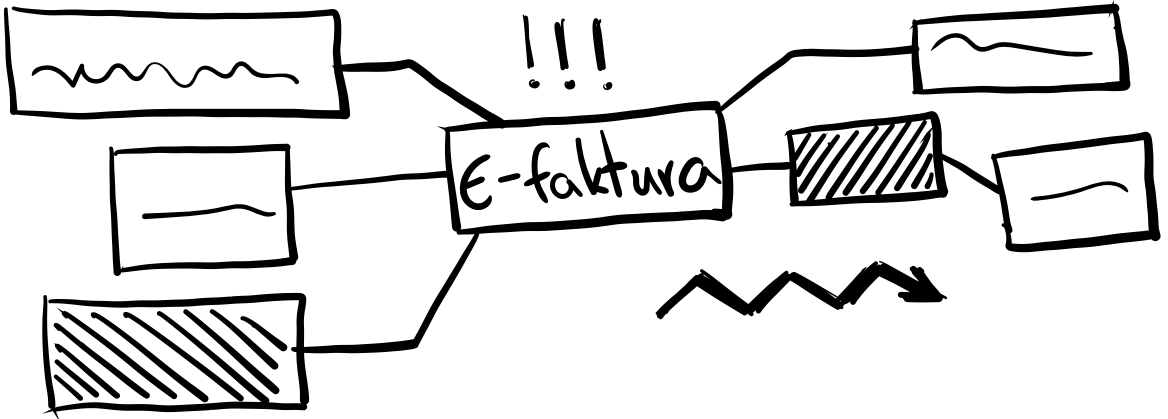
Zakonom o elektronskom fakturisanju propisano je da korisnici SEF, kao i drugi obveznici poreza na dobit pravnih lica i obveznici poreza na prihod od samostalnih delatnosti (usled čega postaju korisnici SEF), obavezno izdaju e-Fakture subjektima javnog sektora, kako za izvršeni promet dobara i usluga (transakcije), tako i za druge zahteve za isplatu.

Pravilnikom o elektronskom fakturisanju se prvi put daje bliža definicija tog zahteva za isplatu i on definiše da je to: **"zahtev na osnovu kojeg dolazi do prenosa novčanih sredstava podnosiocu zahteva u skladu sa propisima kojima se uređuju obligacioni odnosi"**.

U istoj odredbi Pravilnika dati su primeri (koji ne predstavljaju iscrpnu listu zahteva, tj. postoje i drugi zahtevi koji ulaze u ovu definiciju) i to: zahtev za isplatu naknade štete, ugovorne kazne, sredstva obezbeđenja, kamate za neblagovremeno plaćanje, prenos višenamenskih vrednosnih vaučera i dr.

Shodno tome, zahtevi za isplatu koji ne nastaju iz obligacionog odnosa (ugovora ili drugih osnova propisanih Zakonom o obligacionim odnosima), pa čak i kada se šalju subjektima javnog sektora, ne predstavljaju zahtev po osnovu koga je obavezno izdavanje elektronske fakture. Samo ukoliko ti zahtevi proizlaze iz obligacionih odnosa, postoji obaveza izdavanja e-Fakture.

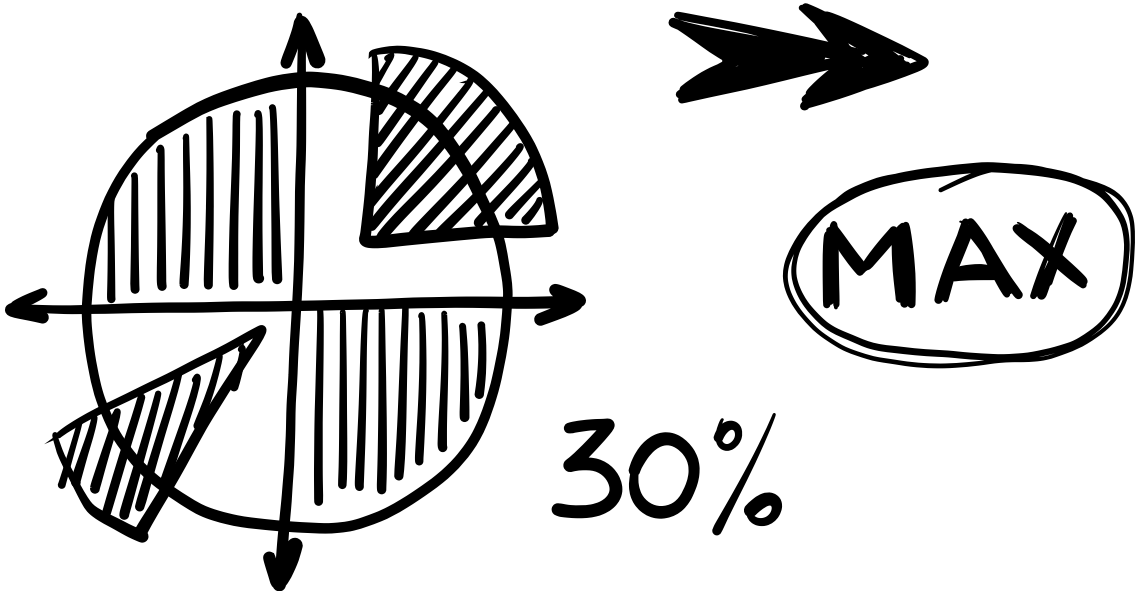
3. Koji su obavezni elementi e-Fakture?

Novi Pravilnik propisuje šta mora sadržati elektronska faktura da bi bila procesuirana u Sistemu elektronskih faktura. Na ovaj način podzakonski akt prilagođava propis o elementima elektronske fakture sa tehničkim rešenjem samog sistema, te na osnovu toga **e-Faktura obavezno sadrži sledeće elemente:**

- 1) naziv, adresu i PIB izdavaoca, kao i JBKJS izdavaoca ukoliko je izdavalac korisnik javnih sredstava, osim korisnika javnih sredstava koji pripada tipu osam korisnika javnih sredstava u skladu sa propisima kojima se uređuje budžetski sistem;
- 2) naziv, adresu i PIB primaoca, kao i JBKJS primaoca ukoliko je primalac korisnik javnih sredstava, osim korisnika javnih sredstava koji pripada tipu osam korisnika javnih sredstava u skladu sa propisima kojima se uređuje budžetski sistem;
- 3) redni broj i datum izdavanja elektronske fakture;
- 4) poresku kategoriju;
- 5) datum avansne uplate, ukoliko se radi o avansnoj fakturi, odnosno datum prometa dobara, odnosno usluga, ukoliko se radi o elektronskoj fakturi za izvršeni promet dobara, odnosno usluga;
- 6) dan nastanka poreske obaveze u skladu sa ZPDV;
- 7) šifru, odnosno naziv dobra ili usluge, količinu i jedinicu mere za isporučena dobra ili obim pruženih usluga za svaku stavku elektronske fakture, odnosno opis zahteva za isplatu;
- 8) jediničnu cenu dobra, odnosno usluge;

- 9) iznos osnovice;
- 10) poresku stopu PDV;
- 11) iznos PDV koji je obračunat na osnovicu;
- 12) iznos avansne uplate, ukoliko se radi o avansnoj fakturi;
- 13) iznos naknade u slučaju kada se ne obračunava PDV;
- 14) ukupan iznos;
- 15) napomenu o odredbi ZPDV na osnovu koje nije obračunat PDV koja se označava šifrom za primenu poreske kategorije i broj odluke, odnosno potvrde nadležnog organa ako se na osnovu odluke, odnosno potvrde ostvaruje poresko oslobođenje;
- 16) napomenu da se za promet dobara i usluga primenjuje sistem naplate;
- 17) broj dokumenta koji prethodi izdavanju elektronske fakture (okvirni sporazum, ugovor, narudžbenica, ponuda i dr.), u slučaju kada se elektronska faktura izdaje subjektu javnog sektora.

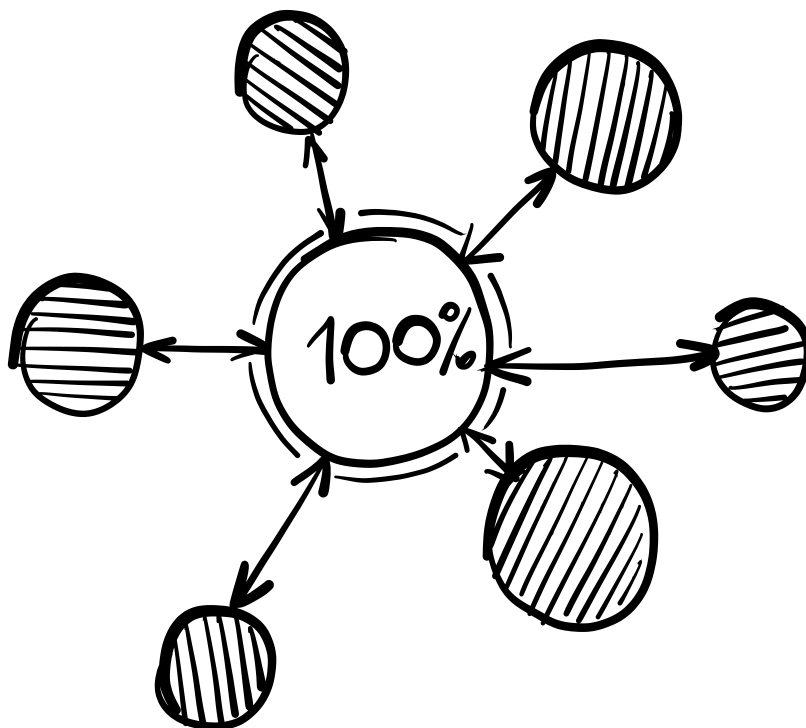

Imajući u vidu da veliki broj subjekata koristi Sistem elektronskih faktura, prethodno navedeni elementi su već poznati korisnicima, **ali treba ukazati da se u ovom delu Pravilnik u određenoj meri razlikuje od prethodnih rešenja.**

Naime, za razliku od prethodnog pravilnika kojim se uređivala ova oblast, **novi Pravilnik kao obavezan element ne propisuje broj poslovnog računa izdavaoca**. Naravno, obveznici imaju pravo da unesu ovaj podatak, ali e-Faktura može biti procesuirana i bez njega, a što je za obveznike PDV još važnije, nedostatak ovog elementa ne dovodi do formalne neispravnosti elektronske fakture, budući da to nije obavezan element ni po propisima o PDV.

Nadalje, novim Pravilnikom je **precizirano da e-Faktura treba da sadrži jediničnu cenu, osnovicu, iznos PDV** (kada je u pitanju PDV oporeziv promet) i **ukupan iznos**. Korisnicima je već poznato da se ukupan iznos automatski generiše u elektronskoj fakturi, na osnovu podataka o iznosu osnovice i PDV, odnosno na osnovu iznosa naknade kada se ne obračunava PDV.

Osim prethodno navedenog, Pravilnikom je **precizirano i da elektronska faktura obavezno sadrži poresku kategoriju**, kao i podatak o datumu nastanka poreske obaveze u skladu sa ZPDV (u SEF polje: "Datum obračuna PDV"), sa čim su se korisnici SEF do sada već i upoznali, budući da su i do sada tehnički ovo bili obavezni elementi, iako nisu bili izričito navedeni kao obavezni u okviru prethodnog Pravilnika o elementima elektronske fakture.

4. Važno!

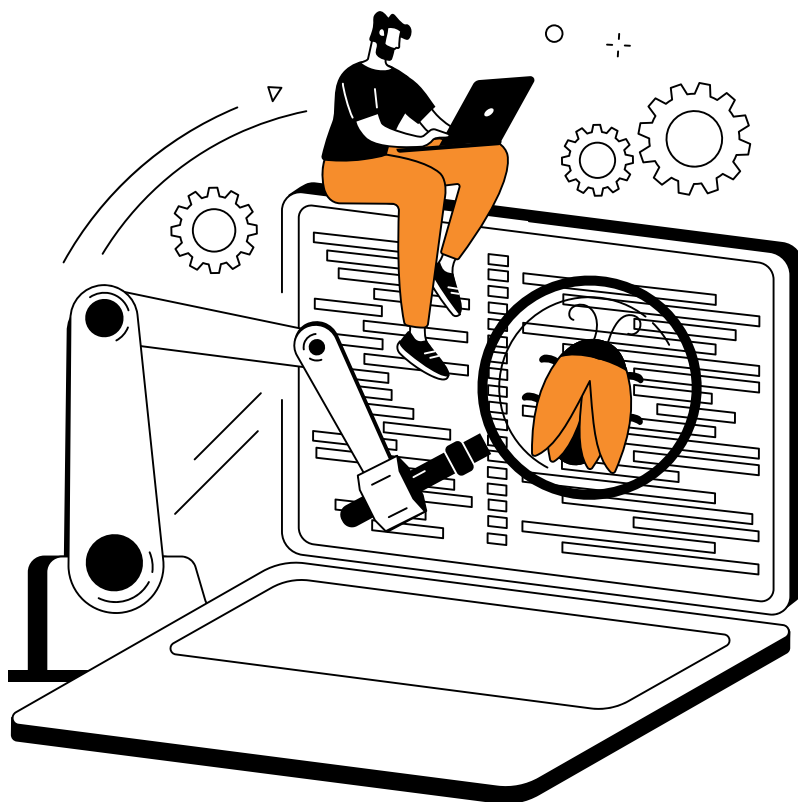
Što se tiče pomenutog podatka o datumu obračuna, novim Pravilnikom je precizirano da se misli na datum nastanka poreske obaveze u skladu sa Zakonom o PDV. Prema tome, ukoliko je promet izvršen u jednom poreskom periodu, a e-Faktura se izdaje u nekom narednom poreskom periodu, na ovom polju treba označiti da je datum obračuna "datum prometa". Ipak, u slučaju da izdavalac pogrešno iskaže ovaj podatak, to ne znači da primalac nema pravo na odbitak prethodnog PDV, budući da ovaj podatak još uvek nije obavezan sa aspekta propisa o PDV.

Napominjemo i to da element u vezi sa datumom nastanka poreske obaveze nije relevantan kada se e-Faktura izdaje za promet koji nije PDV oporeziv, odnosno za promet na koji se primenjuje poresko oslobođenje. Imajući navedeno u vidu, bilo bi preciznije da se navedeni podatak naziva "Datum nastanka PDV obaveze/Datum kada bi nastala PDV obaveza" ili da je omogućeno da ovaj podatak ostane prazan kada se izdaje e-Faktura bez PDV. Ipak, pošto ovo polje mora biti popunjeno, u slučaju izdavanja e-Faktura bez PDV, obveznik treba da navede kada bi nastala PDV obaveza da nije u pitanju promet koji je izuzet ili oslobođen PDV. Greška u navođenju ovog podatka u takvim slučajevima ne može dovesti do formalne neispravnosti e-Fakture.

Dodatno, **novim Pravilnikom je predviđeno da je obavezan element elektronske fakture koja se izdaje subjektu javnog sektora i broj dokumenta** koji prethodi izdavanju elektronske fakture (okvirni sporazum, ugovor, narudžbenica, ponuda i dr).

Kada su u pitanju dokument o povećanju, odnosno dokument o smanjenju naknade (tzv. knjižno zaduženje i knjižno odobrenje), Pravilnikom je potvrđeno da se u slučaju izdavanja ovih tipova dokumenta obavezno navodi broj dokumenta ili vremenski period na koji se dokument odnosi. Napominjemo da tehnički u SEF nije moguće vezivanje nekog od ova dva dokumenta za dokument u SEF koji nije odobren (prihvaćen).

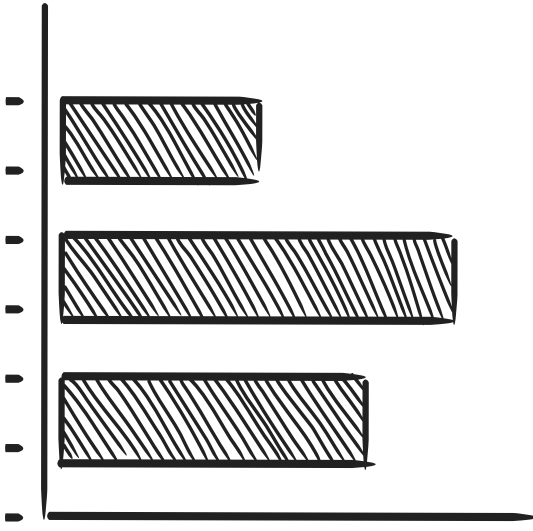
Osim obaveznih, e-Faktura može da sadrži i druge podatke koji su od značaja za primaoca, izdavaoca ili druge zainteresovane strane. Sve dodatne podatke, korisnici navode u delu "Napomena".

Postupci i posledice u slučaju prekida rada SEF

Nažalost, obveznici su se uverili da može doći do prekida rada Sistema elektronskih faktura, usled čega su onemogućeni da izvršavaju svoje obaveze propisane Zakonom i Pravilnikom. Ukoliko dođe do prekida rada SEF, na strani Centralnog informacionog posrednika postoji obaveza da obavesti korisnike prvo o prekidu rada, a potom o ponovnom uspostavljanju rada SEF (što se u praksi dešava obaveštavanjem na internet stranici efaktura.gov.rs).

Zakon predviđa da se elektronska faktura smatra dostavljenom u trenutku izdavanja, osim u slučaju privremenog prekida rada SEF, kada se smatra da je e-Faktura dostavljena u trenutku ponovnog uspostavljanja rada SEF.

Pravilnikom se dalje reguliše i to da se u slučaju da privremeni prekid u radu Sistema elektronskih faktura nastupi poslednjeg dana roka za prihvatanje ili odbijanje elektronske fakture, usled čega je elektronskoj fakturi izdatoj subjektu javnog sektora, suprotno njegovoj nameri, dodeljen status: prihvaćena (odnosno "Odobreno"), subjekt javnog sektora obaveštava Centralnog informacionog posrednika da elektronska faktura treba da ima status: "Odbijena".

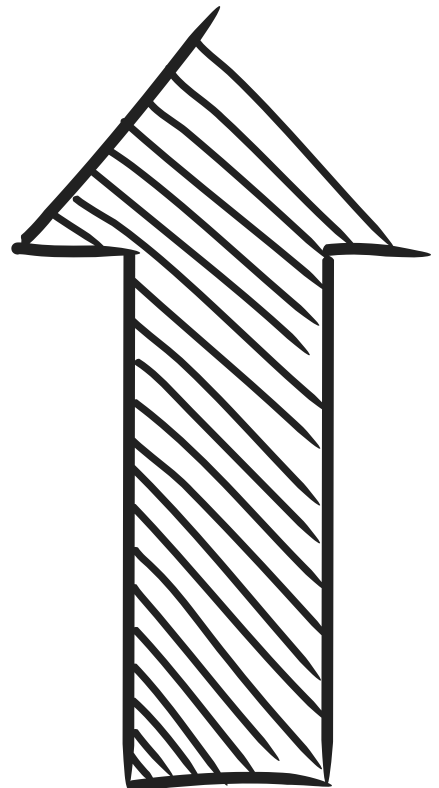
U tom slučaju subjekt javnog sektora elektronskim putem dostavlja obaveštenje Centralnom informacionom posredniku, pri čemu navodi:

Naziv i PIB, kao i JBKJS subjekta javnog sektora;

Identifikacionu oznaku elektronske fakture za koju traži promenu statusa;

Kontakt podatke zakonskog ili drugog zastupnika subjekta javnog sektora.

Ukoliko privremeni prekid u radu SEF nastupi poslednjeg dana roka za predaju poreske prijave propisanog Zakonom o PDV, usled čega korisnik sistema bude onemogućen da izvrši elektronsko evidentiranje obračuna PDV, korisnik sistema vrši elektronsko evidentiranje obračuna PDV po ponovnom uspostavljanju rada sistema, a najkasnije prvog narednog radnog dana od dana ponovnog uspostavljanja rada SEF.

Ono što je ostalo neregulisano u slučaju privremenog prekida rada SEF jeste slučaj kada primalac elektronske fakture usled ovog prekida ne može da odobri fakturu koja je izdata za promet iz prethodnog perioda do roka za podnošenje PDV prijave. Smatramo da bi i za ovaj slučaj trebalo predvideti, da ako do prekida u radu SEF dođe poslednjeg dana roka za predaju PDV prijave, usled čega primalac nije imao mogućnost odobravanja e-Fakture, ovaj obveznik ima pravo da koristi prethodni PDV po takvoj e-Fakturi u skladu sa opštim uslovima, te da je dužan da e-Fakturu prihvati po ponovnom uspostavljanju rada SEF, a najkasnije prvog narednog radnog dana od dana ponovnog uspostavljanja rada Sistema elektronskih faktura. Međutim, **budući da je ova odredba izostala, smatramo da bi obveznici bili u riziku osporavanja prava na odbitak prethodnog PDV ukoliko e-Faktura nije odobrena u momentu podnošenja PDV prijave**, bez obzira na to što za nemogućnost odobravanja nisu odgovorni obveznici, nego prekid rada sistema, te bi bilo poželjno da se u vezi sa navedenim problemom izjasni nadležno Ministarstvo.

Koje kazne propisuje Zakon, a za šta Pravilnik dozvoljava "grace period"?

Zakonom o elektronskom fakturisanju je propisano da će se novčanom kaznom u iznosu od 200.000 do 2.000.000 dinara kazniti za prekršaj pravno lice – subjekt privatnog sektora, odnosno javno preduzeće ako ne evidentira porez na dodatu vrednost elektronski u skladu sa ovim zakonom.

Shodno ovoj odredbi, prekršajima u vezi sa evidentiranjem PDV u SEF smatraju se:

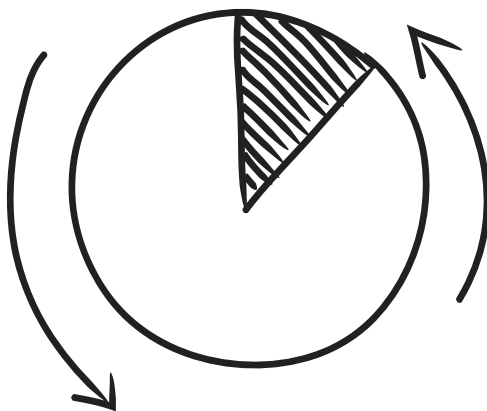

- 1) Kada je obveznik propustio da evidentira PDV u SEF, a bio je dužan u skladu sa ZEF;
- 2) Kada obveznik nije ispravno evidentirao PDV u Zbirnu, odnosno Pojedinačnu evidenciju u skladu sa ZEF, tj. kada je PDV evidentirao u neodgovarajuću evidenciju i
- 3) Kada evidentiranje PDV u SEF za jedan poreski period nije izvršeno u roku za podnošenje PDV prijave.

Kao što se može videti, za razliku od pogrešnog odabira evidencije u okviru SEF, prekršajem se ne smatra situacija kada je obveznik izdao elektronsku fakturu iako nije bio dužan da je izda u skladu sa ZEF, umesto da evidentira PDV (npr. kod transakcije prometa na malo za koji ne postoji obaveza izdavanja fiskalnog računa, obveznik nije bio dužan da izda e-Fakturu, ali je izdao – tada nije dužan da evidentira PDV u SEF).

Na prvom mestu ukazujemo da su kaznene odredbe predviđene za jednu grupu korisnika SEF, a to su subjekti privatnog sektora (uključujući i dobrovoljne korisnike u slučaju da imaju obavezu evidentiranja PDV u SEF, kada se smatraju poreskim dužnikom za promet stranog lica) i javna preduzeća, dok **subjekti javnog sektora koji se smatraju entitetom države ne podležu navedenim kaznenim odredbama.**

Dodatno ukazujemo da se prekršaj u vezi sa evidentiranjem može načiniti na tri prethodno navedena načina, pri čemu je ZEF propustio da propiše normu koja bi predstavljala olakšavajuće okolnosti kod tzv. samoprijavljivanja, tj. oslobađanje od prekršajne odgovornosti u slučaju kada obveznik koji je uočio grešku ili propust da

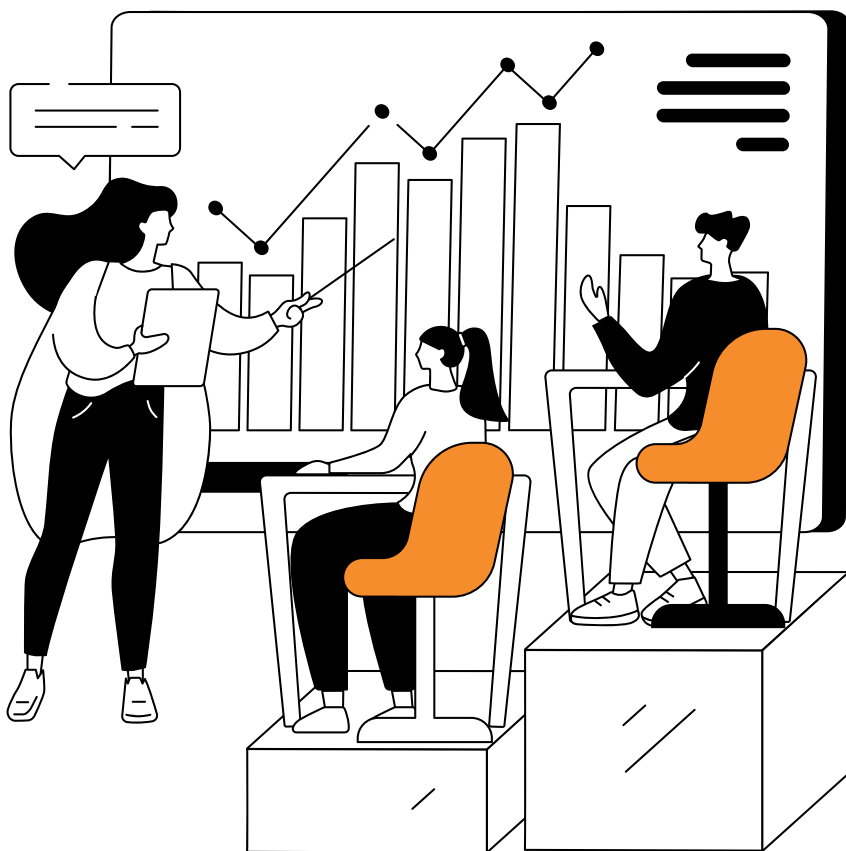

evidentira PDV, tu grešku samoinicijativno ispravi (npr. evidentira PDV nakon roka za podnošenje poreske prijave, što je tehnički moguće u SEF).

Bez obzira na navedeno, smatramo da obveznici koji su propustili rok za evidentiranje PDV i to naknadno uoče svakako treba da evidentiraju PDV u odgovarajuću evidenciju.

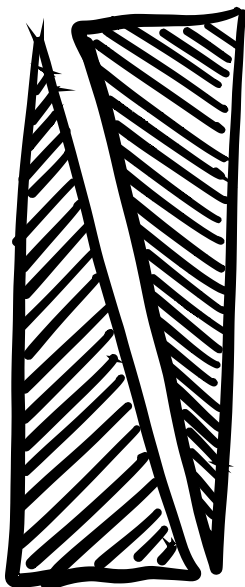
Skrećemo pažnju da je prelaznim i završnim odredbama Pravilnika propisano da u periodu od 1. jula 2023. godine zaključno sa 31. decembrom 2023. godine, u postupcima provere pravilnosti elektronskog evidentiranja obračuna PDV, u smislu da li su podaci o obračunatom PDV iskazani u Zbirnoj evidenciji PDV ili Pojedinačnoj evidenciji PDV, nadležni organ ne uzima u obzir pogrešno iskazane podatke ako je tačan ukupan iznos evidentiranog PDV.

Shodno navedenom, Pravilnikom se relaksira prekršajna odgovornost u periodu od 1. jula 2023. godine zaključno sa 31. decembrom 2023. godine, **ali samo u slučaju prekršaja koji se napravi pogrešnim odabirom evidencije, tj. ukoliko se u Zbirnu evidenciju unese nešto za šta je propisano evidentiranje u Pojedinačno i obrnuto**. Međutim, Pravilnik ne propisuje isto za druge prekršaje iz Zakona, tj. ne propisuje da se u postupku kontrole neće uzimati u obzir propuštanje da se evidentira PDV ili kašnjenje u evidentiranju.

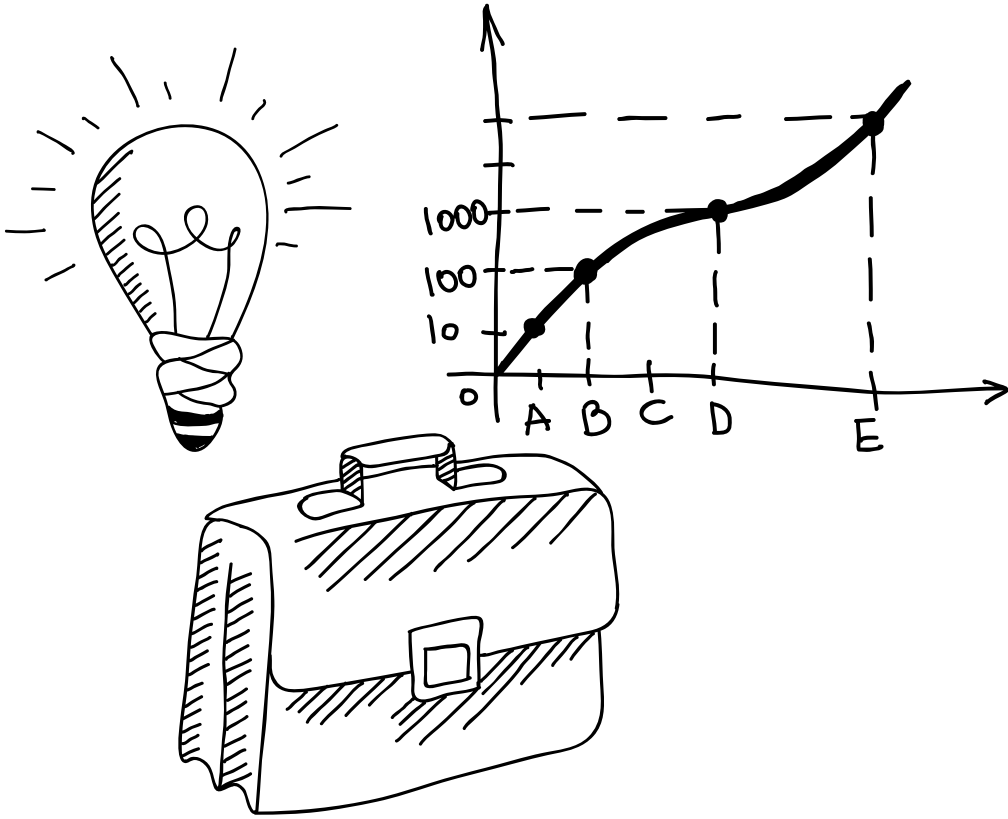
Kako subjekti prestaju da budu korisnici SEF?

Pravilnikom je propisano da subjekt registracije postaje korisnik Sistema elektronskih faktura danom registracije, **međutim nije regulisan postupak brisanja korisnika iz sistema**, kada se za to steknu uslovi (subjekt privatnog sektora izađe iz sistema PDV, kada istekne rok tokom kog dobrovoljni korisnik mora biti u SEF itd).

Ipak, u delu koji se odnosi na postupanje Centralnog informacionog posrednika, predviđeno je i to da korisnik Sistema elektronskih faktura, kod kojeg je došlo do promene koja ima uticaj na korišćenje Sistema elektronskih faktura, **obaveštava centralnog informacionog posrednika o nastaloj promeni**. Navedeno obaveštenje se dostavlja elektronskim putem.

Istim članom je propisano da Centralni informacioni posrednik, u zavisnosti od nastale promene, preduzima radnje koje obezbeđuju funkcionisanje Sistema elektronskih faktura, te smatramo da se ovo odnosi i na situaciju u kojoj su se stekli uslovi za brisanje korisnika iz SEF.

Zanimljiva pitanja iz prakse

Pitanje: Koja lica osim zastupnika mogu rukovati e-Fakturama?

Odgovor: Zakonski zastupnik ima mogućnost da ovlasti bilo koje fizičko lice za postupanje u ime i za račun korisnika SEF. Ova opcija data je u okviru SEF (dodavanje novog korisnika), pri čemu ima nekoliko vrsta korisnika:

- Revizor;
- Korisnik za izlazne fakture;
- Korisnik za ulazne fakture;
- Korisnik i
- Administrator.

Od svih navedenih korisnika, administrator ima najšira ovlašćenja za postupanje u SEF (kao i zakonski zastupnik), uključujući i evidentiranje PDV u SEF, kao i davanje ovlašćenja drugim licima.

Pitanje: Da li poljoprivredna gazdinstva moraju da se registruju na SEF?

Odgovor: Poljoprivredna gazdinstva koja su u PDV sistemu, smatraju se obaveznim korisnicima SEF i dužna su da se registruju. Međutim, poljoprivredna gazdinstva koja ne vode poslovne knjige i imaju tretman kao fizička lica (što znači da nemaju PIB), ne mogu izvršiti registraciju na SEF.

Pitanje: Ukoliko elektronska faktura sadrži sve obavezne elemente iz ugla propisa o PDV, ali ne sadrži neki od elemenata propisanih Pravilnikom o elektronskom fakturisanju, da li takvu fakturu treba prihvatiti i da li se po njoj može koristiti pravo na odbitak prethodnog PDV?

Odgovor: Neiskazivanje ili netačno iskazivanje podataka koji nisu obavezni u skladu sa propisima o PDV ne utiču na formalnu ispravnost fakture u smislu prava na odbitak prethodnog PDV (bez obzira na to da li su u pitanju obavezni elementi iz ugla propisa o elektronskom fakturisanju).

Pitanje: Da li se zahtev za isplatu naknade zarada za period bolovanja preko 30 dana, koji se upućuje subjektu javnog sektora (RFZO) izdaje preko SEF u vidu e-Fakture?

Odgovor: Kako smo prethodno naveli, zahtevom za isplatu se smatraju zahtevi koji proističu iz obligacionih odnosa, te zahtevi koji proilaze iz drugih osnova kao što je zahtev za isplatu naknade zarade za vreme bolovanja prema našem mišljenju ne treba da se šalje preko SEF.

Pitanje: Da li prilog koji ide uz e-Fakturu može da dovede do dupliranja PDV duga?

Odgovor: Prilog uz e-Fakturu ne predstavlja račun u smislu PDV propisa i ne dovodi do duple obaveze za PDV, niti do prava na odbitak prethodnog PDV kod primaoca. **Napominjemo da nije ispravno izdavanje dokumenata (npr. račun iz svog programa, otpremnica, privremena situacija) sa obračunatim PDV izvan SEF, pre slanja e-Fakture, odnosno nezavisno od e-Fakture i takvo postupanje može dovesti do duplog zaduženja za PDV na strani izdavaoca.**

Ukoliko se dokument šalje kao prilog e-Fakturi, nema smetnji da taj dokument sadrži PDV.

Pitanje: Da li je ispravna e-Faktura koja ne sadrži podatak o jediničnoj ceni isporučenih dobara/usluga, ukoliko je ispravno iskazana osnovica, iznos PDV i ukupan iznos?

Odgovor: Imajući u vidu da propisima o PDV formalno ispravan račun treba da sadrži iznos osnovice i PDV, kao i podatak o vrsti i količini dobara/usluga, ukoliko e-Faktura ne sadrži jediničnu cenu, smatramo da takav nedostatak ne dovodi do formalne neispravnosti fakture iz ugla propisa o PDV, te da se primaocu ne može osporiti pravo na odbitak prethodnog PDV na osnovu takve fakture. Međutim, za izdavaoca se može reći da u slučaju izostavljanja jedinične cene ne izdaje e-Fakturu u skladu sa propisima o elektronskom fakturisanju, pa bi trebalo voditi računa da se na e-Fakturi ipak vidi i ovaj podatak.

Pitanje: Kakve posledice može imati kašnjenje u evidentiranju PDV u SEF?

Odgovor: Kašnjenje u evidentiranju PDV u SEF predstavlja prekršaj u smislu Zakona o elektronskom fakturisanju, osim u slučaju da je do kašnjenja došlo usled prekida rada SEF.

17-20.

SEPTEMBAR 2023.

VIŠEDNEVNO SAVETOVANJE ZA PRAVNIKE
I EKONOMISTE U VRNJAČKOJ BANJI

Prijavite se >

TEMA:

**Novine i primena opštih i finansijskih
propisa u javnom i u privatnom sektoru**

**Ostvarite
povlašćenu cenu***

Predavači su eminentni stručnjaci, predstavnici
ministarstava i ostalih relevantnih institucija

Kvalitetan smeštaj i veliki izbor sadržaja
za rekreaciju, odmor i animaciju.

